

Hugo Bouter

Simon van Cyrene

Kruisdragen achter Jezus aan

‘En zij dwongen een voorbijganger, een zekere Simon van Cyrene die van het veld kwam, de vader van Alexander en Rufus, om Zijn kruis te dragen.’

‘En toen zij Hem wegleidden, hielden zij een zekere Simon van Cyrene aan, die van het veld kwam, en legden hem het kruis op om het achter Jezus aan te dragen.’

‘Groet Rufus, de uitverkorene in de Heer, en zijn moeder en de mijne.’

Markus 15:21; Lukas 23:26; Romeinen 16:13

Kruisdragen achter Jezus aan

Het volgen van Jezus is niet mogelijk zonder kruisdragen. Wat betekent dat? De Heer Jezus had dit ook al eerder aangegeven (Matt. 16:24-28; Mark. 8:34vv.; Luk. 9:21vv.). Hij zou veel moeten lijden en verworpen worden door de oudsten, overpriesters en Schriftgeleerden. Hij zou worden overgeleverd aan de volken – de heidenen – en worden gedood. En het was de smadelijke kruisdood die Hij zou ondergaan van de kant van de Romeinse bezetter. Kruisiging was een in die dagen veelvuldig toegepaste, zeer wrede executiemethode. Wie iemand met een kruis (d.w.z. de dwarsbalk daarvan) zag lopen, wist dat zo iemand een ter dood veroordeelde was, die zijn laatste gang maakte naar de plaats waar hij zou sterven en waar de verticale kruisbalk al lag of klaar stond.

Het volgen van de Heer impliceert ook voor ons een volstrekte overgave van onszelf, een ‘zichzelf verloochenen’ en ‘dagelijks zijn kruis opnemen’. Zelfverloochening is zeker niet populair, en het is het tegendeel van eigenliefde en

zelfzucht (vgl. 2 Tim. 3:2). En het kruis dragen heeft te maken met het volgen van een Heer en Heiland, Die door de wereld verworpen en ter dood is gebracht. Zijn kruis moet óns kruis worden, het is niet slechts het kruis in algemene zin. Wij moeten ons leren identificeren met de Gekruisigde en leren roemen in Zijn kruis (Gal. 6:14).

Dat houdt in: Christus is verworpen, dus ik ben verworpen. Hij is gekruisigd, dus ik ben gekruisigd. Hij is aan de wereld gestorven, dus ik ben aan de wereld gestorven. Met het woord ‘dagelijks’ wordt duidelijk gemaakt dat het niet om een eenmalig gebeuren gaat. Elke dag opnieuw moeten wij leren verwerkelijken dat wij zijn verbonden met de verworpen en gekruisigde Heer. Alleen zó kunnen wij Hem werkelijk navolgen (Rom. 8:36; Gal. 2:20; 1 Kor. 15:31). Het kruis opnemen en (ver)dragen, is dus onze opdracht als discipelen van Hem (Hebr. 12:1-3). In de opgestane Heer vinden wij de kracht om daarin te volharden.

Simon van Cyrene

Simon van Cyrene werd *gedwongen* het kruis op zich te nemen en het achter Jezus aan te dragen, als christenen doen wij het *vrijwillig*. Het was inderdaad het kruis van Jezus, maar het werd om zo te zeggen nu zijn eigen kruis. Simon droeg het achter Hem aan op de weg naar Golgotha. Dit is een illustratie van wat discipelschap inhoudt. Aanvankelijk had de Heer Zelf Zijn kruis gedragen (Joh. 19:17). Dat nu iemand anders werd gedwongen het van Hem over te nemen, geeft aan dat de Heer – na alles wat Hij al had doorgemaakt – bezweek onder de zware last van de kruisbalk.

Deze nieuwe ‘discipel’ van de Heer was afkomstig uit Cyrene, een Noord-Afrikaanse havenstad gelegen in het huidige Lybië. Er waren vele Joden uit de Diaspora aanwezig in Jeruzalem ter gelegenheid van het Paasfeest, en velen waren ook daar woonachtig (Hand. 2:5, 10). Zij hadden er zelfs een synagoge (Hand. 6:9). Simon kwam van het platteland, ‘van het veld’, waarschijnlijk omdat hij buiten de stad had overnacht. Mogelijk was hij op weg naar de tempel voor het morgengebed om negen uur (vgl. Hand. 3:1).

Hij was dus niet aanwezig geweest bij de veroordeling van de Heer en had niet ingestemd met de eis van het volk dat Hij moest worden gekruisigd. Simon werd echter door de soldaten gedwongen een ‘volgeling’ van de Heer te worden. De evangelist Markus lijkt ervan uit te gaan dat de lezers Simon en zijn zonen kenden. Simon is dus later van harte een volgeling van de Gekruisigde geworden. Mogelijk heeft hij zelf erbij gestaan toen het kruis werd opgericht, en de Heer werd verhoogd

aan het hout. Heeft hij toen al oog gekregen voor de grote betekenis van het lijden van de Man van smarten?

Op de Pinksterdag en later

In ieder geval waren er ruim vijftig dagen later Joden uit Cyrene bij, toen de Heilige Geest werd uitgestort op aarde en de gemeente werd gevormd als het 'lichaam' van de opgestane en verheerlijkte Heer in de hemel. Zij hebben naar de prediking van Petrus geluisterd, zij hebben zich bekeerd en zijn gedoopt in de naam van Jezus Christus tot vergeving van zonden (Hand. 2:10vv.). Zou Simon toen ook hebben geluisterd naar de toespraak van zijn naamgenoot Simon Petrus? Heeft het Woord van God zijn hart geraakt? Het is wel aannemelijk, gezien het feit dat Markus hem omschrijft als iemand die bekend was bij de heiden-christenen aan wie hij zich richtte. Markus fungeerde als tolk van de apostel Petrus in Rome.

Later in het boek Handelingen vinden wij Cyreneïsche christenen, die door de verdrukking waren verdreven uit Jeruzalem en op hun beurt het evangelie predikten aan de Joden in het hele land. In Antiochië gekomen, verkondigden zij de blijde boodschap ook aan de Grieken. En de hand van de Heer was met deze evangelisten uit Cyrene, want een groot aantal geloofde en bekeerde zich tot de Heer (Hand. 11:19-21). Lucius van Cyrene behoorde tot de profeten en leraars van de gemeente te Antiochië (Hand. 13:1). Zullen deze christenen het evangelie niet verder hebben gedragen in de antieke wereld? Zo is de blijde boodschap ook in Rome gekomen, mogelijk mede door de inspanningen van Simon en zijn beide zonen Alexander en Rufus.

Kinderen in Gods gezin

Dit wordt bevestigd door het getuigenis van Paulus, die in de brief aan de Romeinen een zekere Rufus laat groeten, 'en zijn moeder en de mijne' (Rom. 16:13). Als wij de schaarse Schriftgegevens met elkaar vergelijken, is de conclusie gewettigd dat hij de zoon van Simon van Cyrene was. De apostel omschrijft Rufus zelf als 'de uitverkorene in de Heer'. Had Rufus een speciale taak te midden van deze christenen? Of heeft de uitdrukking alleen betrekking op het feit dat hij – evenals wij allen – door God was uitverkoren vóór de grondlegging van de wereld (Ef. 1:4)?

Verkiezende genade had aan hem gedacht. God had een plan met hem. Misschien kan het ook praktisch worden toegepast. Zoals zijn vader Simon was uitverkoren om het kruis van Jezus te dragen, was Rufus uitverkoren om een echte discipel, een

volgeling van de Heer te zijn. Hij was een waar christen, dat leed geen twijfel. Blijkbaar is Paulus hartelijk ontvangen in dit gezin, toen het nog in Jeruzalem woonde. De vader wordt hier niet genoemd. Simon was kennelijk reeds ontslapen; de brief aan de Romeinen is ruim twintig jaar na de kruisiging geschreven.

Met Rufus' moeder had de apostel een speciale band, want zij had zich als een moeder over hem ontfermd (vgl. de NBG-vert.). Zo nauw zijn de banden onder gelovigen, de liefdebanden te midden van de familie van Gods kinderen. Wij zijn leden van Gods huisgezin geworden, 'huisgenoten van God' (Ef. 2:19). Dat is ook het werk van Gods genade. Kruisdragen leidt tot zegen.

